

توبه

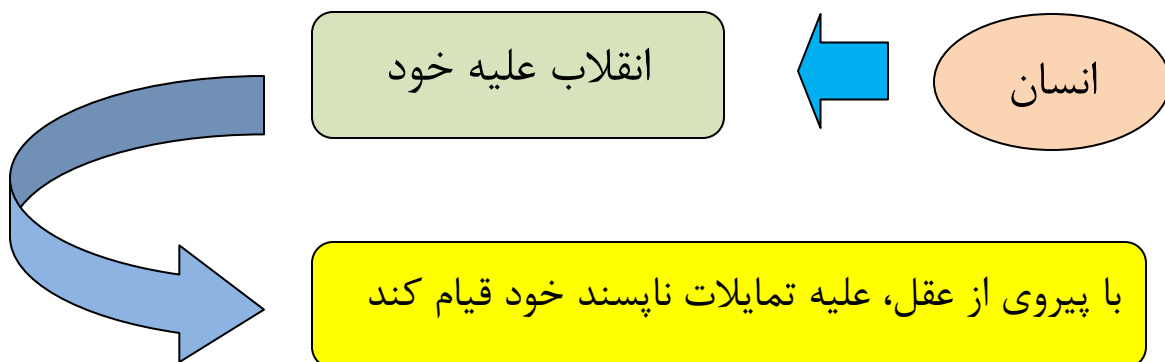
بسم الله الرحمن الرحيم
دین و زندگی پایه دوازدهم درس هفتم
بازگشت
درسنامه

خدای متعال به حضرت داود (علیه السلام) فرمود:

ای داود! اگر آنان که از من روی گردانده اند
می دانستند که چگونه انتظار آنها را می کشم و شوق بازگشتشان را دارم،
بدون شک از شوق آمدن به سوی من
جان می دادند

و بندبند وجودشان از محبت من از هم می گسست

بشر بن حارث که در زمره اشراف زادگان و عیاشان بود در حضور امام کاظم (علیه السلام)
توبه کرد و در سلک مردان پرهیزگار و خداپرست درآمد

حقیقت توبه

توبه در لغت ← بازگشت است

در اصطلاح دینی

بازگشت از گناه به سوی خداوند و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران اوست.

در زبان استغفار بگوید در دل احساس پشیمانی کند و قصد انجام آنرا نداشته باشد
توبه انجام شده

در زبان استغفار بگوید در قلبش پشیمان نباشد و قصد انجام آن را داشته باشد
توبه انجام نشده

توبه گناهان را از قلب خارج می کند و آن را شست و شو می دهد

پیرایش یا تخلیه

رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) می فرماید:

التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ
كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ
کسی که از گناه توبه کرده
مانند کسی است که هیچ گناهی نکرده است.

امیرمؤمنان علی (علیه السلام):

التَّوْبَةُ تُطَهِّرُ الْقُلُوبَ
وَتَغْسِلُ الذُّنُوبَ
توبه دل ها را پاک می کند
و گناهان را می شوید.

توبه + ایمان + عمل صالح = تبدیل گناهان به حسنات

توبه در جوانی آسان تر است و خداوند توبه جوانان را بسیار دوست دارد
در توبه همیشه باز است، اما توفیق توبه همواره میسر نیست.

حیله های شیطان

ناامید کردن از رحمت الهی

به تأخیر انداختن توبه (تسویف)

گام به گام کشاندن به سوی گناه

کار شیطان

گناه کن بعد توبه کن ← مأیوس از رحمت الهی

آب که از سر گذشت چه یک وجب چه صد وجب

گر کافر و گبر و بت پرستی باز آ

صد بار اگر توبه شکستی باز آ

باز آ باز آ هر آنچه هستی باز آ

این درگه ما درگه نومیدی نیست

تسویف

از ریشه سَوَف و به معنای امروز و فردا کردن
و کار امروز را به فردا انداختن است.
به عبارت دیگر، فرد گنهکار دائماً به خود می گوید به زودی توبه می کنم
و این گفته را آن قدر تکرار می کند تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش می شود

شیطان برای کشاندن انسان به شقاوت

او را گام به گام و آهسته به سمت گناه می کشاند

تا در این فرایند تدریجی، متوجه زشتی گناه و قبح آن نشود

و اقدام به توبه نکند

مراحل تکمیلی توبه

تلاش در جهت دور شدن از گناه

1

توبه کننده تلاش می کند دیگر به سراغ گناهی که از آن پشیمان شده است نرود
واز افراد، مکان ها و موقعیت هایی که می توانند زمینه ساز شکل گیری گناه باشند،
دوری می کند

حقوق الهی

مهم ترین حق خداوند حق اطاعت و بندگی اوست
توبه کننده باید بکوشد کوتاهی های خود را در پیشگاه خداوند جبران کند
برای مثال، نمازها یا روزه های از دست داده را به تدریج قضا نماید

حقوق مردم

حقوق مادی

خسارت مالی و... به کسی وارد کرده باید جبران کند

حقوق معنوی

اگر با دروغ، غیبت و تهمت آبروی انسانی ریخته شده، اگر
قلب پدر یا مادری بر اثر بی حرمتی فرزندی شکسته شده
و... جبران نماید

اگر به صاحبان حق دسترسی ندارد

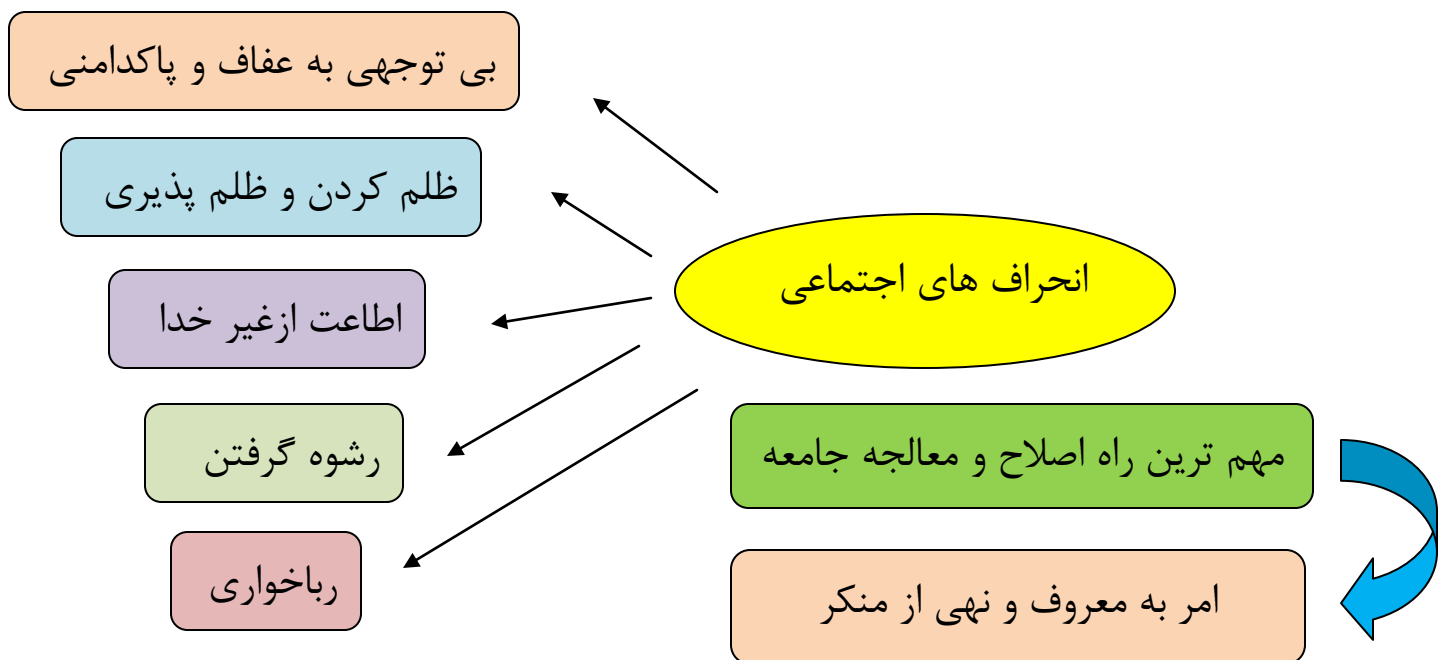
به نیابت از آنان

صدقه دهد

و برایشان دعای خیر و طلب آمرزش نماید

توبه اجتماعی

جامعه اگر در برخی از ابعاد از مسیر توحید و اطاعت خداوند خارج شود، نیازمند بازگشت به مسیر توحید و اصلاح، یعنی نیازمند توبه اجتماعی است

سراسر عمر ظرف زمان توبه است

اما توبه در جوانی بسیار آسان تر از زمان پیری است

زیرا دوره جوانی دوره انعطاف پذیری، تحوّل و دگرگونی

و دوره پیری دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست